

2018 – DOSARELE PATRIMONIULUI (VI):

UNESCO Sibiu, Mediaș, Agnita! - Fiecare dintre noi este moștenitorul istoriei și creatorul ei - Patriotismul începe cu grija pentru patrimoniu!

Dosarele
patrimoniului (VI)

UNESCO: Sibiu - Mediaș - Agnita
2018 anul european al patrimoniului

Romanian Villages
Explore a village and discover centuries old architecture and traditional ways of life

Sighisoara

Carta neagră a patrimoniului **Chestia zilei!**

Fiecare ... este moștenitorul istoriei și creatorul ei!

Căutând sensul vieții, omul demonstrează că este ființă rațională care se întreabă de unde vine viața și cine a creat-o. În lungul drum până în prezent, a creat un "univers" variat și divers, ce astăzi oscilează între „a fi” și „a avea”. Pentru fiecare om există un ceas al venirii și altul al plecării, iar drumul fiecăruia prin viață este unic. Multiplele sensuri ale drumului le-a deslușit marele scriitor Mihail Sadoveanu, în 1940; intervenind într-o conversație apreciativă despre necesitatea și utilitatea asfaltării drumurilor noastre, pentru asigurarea legăturilor cu capitala țării și restul țărilor europene, marele scriitor scria: «În ce mă privește, nu adaug glasul meu la corul dumneavoastră de admiratori. Drumurile „celelalte” care nu sunt asfaltate, nici pardosite cu granit, care au rămas ca-n veacul părintelui nostru Decebal, îmi par cu mult mai interesante, căci mă pot scoate pe tărâmul celălalt. Mă pot duce într-un timp și-ntr-un spațiu care nu e al domniilor-voastre» (Neajlov, în volumul Vechime). Fiecare „călător” urmărește un drum, lăuntric sau exterior, călăuzit de o conștiință, despre care filozoful Tudor Vianu scria că: «este purtătoarea marilor forțe ale istoriei. Fiecare dintre noi este moștenitorul istoriei și creatorul ei. Mă simt apăsător de întregul trecut și răspunzător pentru întregul viitor.»»

Municipiul Sighișoara a fost inclus pe listele patrimoniului mondial UNESCO (în 1999) - promovând ansamblul fortificațiilor medievale (sec. XIV-XVIII) cu intrarea fortificată și cele 10 turnuri, vedeta fiind “Turnul cu ceas” și “centrul istoric”, cu un total de 214 monumente istorice.

Comparativ și în județul Sibiu se conservă câteva situri urbane în toată complexitatea lor, putând justifica oricând bogăția moștenirii. Pe primul loc, este **municipiul Sibiu**, având 256 de monumente istorice. Ansamblul fortificațiilor orașului medieval cuprinde cele 4 incinte: incinta I - cu Turnul Scărilor și curtinele (1191-1224), incinta II – cu Turnul Sfatului și Turnul Scării Aurarilor și curtinele aferente, incinta III – cu turnurile de apărare: p-ța Aurarilor, str. Avram Iancu, str. Cetății, str. Bastionului, str. Centumvirilor, Pasajul Scărilor (1357-1366), incinta IV – cu turn de apărare, Turnul pielarilor și Turnul Fierarilor. Poziții separate sunt fortificațiile târzii (bastionul Haller, bastionul Soldisch, etc) din sec. XVI-XVII și centrul istoric și diferite alte ansambluri. **Municipiul Mediaș** își protejează ansamblul fortificațiilor medievale (sec. XV-XVIII) cu cele 4 laturi: Vest – bastionul rotund și turn, Nord – cu Turnul Porții Străzii Pietruite, Est – cu Bastionul Cuțitarilor, Turnul Rotarilor, Turnul Porții Uliței Fierarilor, Sud – Bastionul Blănarilor, turnul de poartă Forkesch, o parte fiind chiar și azi locuite sau amenajate cu spații de birouri și locuri de agrement, servicii. Ansamblul bisericii fortificate – CASTELUL – cu piața și biserica Sf. Margareta cu Turnul Trompeților este obiectivul cel mai vizitat din orașul de pe Târnava Mare. Între cele 62 de monumente istorice ale Mediașului deosebit altele 4 ansambluri: ansamblu urban central istoric, ansamblu urban Piața Enescu, ansamblu urban Johann Honterus și ansamblu urban Piața Regele Ferdinand I. Și cele nouă orașe sibiene trebuie cercetate, toate păstrând monumente edificatoare pentru habitatul medieval zonal.

Pe primul loc este **orașul Agnita** cu centrul istoric (sec. XIV- XX) și ansamblul bisericii fortificate (a doua jum. a sec. XIII-sec.), aici regăsind 24 de monumente istorice reprezentative pentru capitala văii Hârtibaciului. Locul secund îl ocupă Cisnădia cu Cisnădioara, un oraș care și-a cucerit treptat un loc distinct în turismul zonal, cu cele 13 monumente. În Cisnădie deosebit ansamblul urban “centrul istoric” și ansamblul bisericii fortificate (sec. XIII-XVIII), iar în Cisnădioara două ansambluri atrag atenția: ansamblul Bisericii Evanghelice “Sf. Mihail” (1176-1223) și ansamblul rural “centrul istoric” (sec. XVIII-XIX). Orașul Copșa Mică era concentrat până în sec. XX în jurul ansamblului bisericii fortificate, cele 9 monumente istorice fiind izolate de dezvoltarea industrială, care i-a adus orașelului o tristă reputație. Orașul Ocna Sibiului gestionează 12 monumente diverse: “Pavilionul Băilor” (1907), ansamblul Bisericii “Schimbarea la față” Din Jos, ansamblul bisericii “Sf. Ioan Botezătorul”- Din Sus, ansamblul Bisericii Evanghelice, Biserica romano-catolică, Biserica “Sf. Arh. Mihail și Gavriil” (biserica lui Mihai Viteazul), etc. **Orașul Miercurea Sibiului** se mândrește cu 8 monumente și cu ansamblu rural al centrului istoric, aici rezistând ansamblul Bisericii Evanghelice fortificate (sec. XIII-XIX). Tot 8 monumente istorice gestionează și orașul Avrig, ansamblul castelului Brukenthal (din a doua jumătate a sec. XVIII) fiind obiectiv turistic inclus în toate ghidurile naționale. **Orașul Săliște** moștenește un patrimoniu reprezentativ pentru continuitatea românilor ortodocși din Mărginimea Sibiului, la cele 5 monumente istorice adăugându-se zestrea localităților aparținătoare. **Orașul Dumbrăveni** are numai 4 monumente, dintre acestea trebuind vizitate Biserica armeano-catolică “Sf. Elisabeta” și castelul Apafi. Pe ultimul loc este **orașul Tâlmaci**, cu casa parohială evanghelică, datată la 1719.

Periodic, Direcția Județeană de Cultură face inventarul situației monumentelor istorice, puține concluzii fiind semnalate de presă. În 2009, ministrul Culturii, Theodor Paleologu lansa

“Carta neagră a patrimoniului” afirmând: «Patriotismul începe cu grija pentru patrimoniu. În lipsă de patriotism, compensăm prin cocoșism ... un adevărat paricid cultural». Pentru o informare corectă, am cercetat informațiile publice legate de demolările locale de monumente istorice, de intervențiile structurale ilicite (ce prejudiciază autenticitatea și integritatea monumentelor și a zonelor de protecție), dar și cele legate de monumentele care se află în proces de ruinare continuă. Foarte puține informări publice, deși în Sibiu se fac eforturi mari pentru protecția patrimoniului. Aceasta, în timp ce mulți turiști remarcă intervențiile care denaturează imaginea istorică și corup originalitatea lor culturală, semne de dispariție a “orașului istoric”. În sec. XVI-lea Sibiul devenea cel mai fortificat oraș din Transilvania, înzestrat cu armament puternic, cele 39 de turnuri fiind mândria cetății. După 1688, sub autoritatea comandamentului militar austriac, Sibiul și-a construit o identitate militară, recunoscută la nivel european. Astăzi, majoritatea turnurilor sunt inaccesibile, deși mulți sibieni doresc să cunoască vestitele tuneluri subterane, cu acces din marile bastioane. Pe traseul Sibiu – Mediaș - Sighișoara – Agnita - Sibiu, turistul descoperă evoluția tuturor națiunilor Transilvaniei, acestea construindu-și strategii, bazate pe valori și interese comune, cu un patrimoniu istoric ce asigură un potențial turistic ce poate fi promovat eficient. Sibienii, medieșenii și agnițenii își doresc orașe ale viitorului, conștienți că nu mai trebuie să mărturisească în șoaptă că dețin orașe bogate istoric. Cele trei vechi centre comercial-meșteșugărești reprezintă trei tendințe de evoluție urbană, cu specificități distincte, raportate la gradul de mărime a localităților. În 2018 – Anul European al patrimoniului, la confluența dintre trecut și viitor, cine preia spre soluționare dosarul Sibiu - UNESCO? De ce acest dosar nu ar putea deveni dosarul Sibiu (147.245 loc.) – Mediaș (47.204 loc.) - Agnita (8732 loc.) conectat la Sighișoara (cu 28.102 de locuitori), demonstrând complexitatea dezvoltării și adaptabilitatea la relief a comunităților urbane din sudul Transilvaniei? E un subiect de meditație, la care cel mai avizat răspuns poate să ni-l ofere domnul acad. arh. istoric Paul Helmut Niedermaier!

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/actualitate/dosarele-patrimoniului-vi-unesco-sibiu-medias-agnita-fiecare-dintre-noi-este-mostenitorul-istoriei-si-creatorul-ei-patriotismul-incepe-cu-grija-pentru-patrimoniu-136938.html>

În: Tribuna, 27 iulie 2018